

SANATONLINE

Server Demirtaş Röportajı

Röportaj: İpek Yeğinsü

Meraklı, duygusal, dinamik ve heyecanlı... **Server Demirtaş ile Bozlu Art Project**'te devam eden sergisini keyifle gezip üretim sürecini ve Türkiye'de sanatı konuştuk.

Kinetik heykel yapmaya 2010'dan sonra başladınız... Öncesinde de video sanatıyla ilgilendiniz.

Aslında mekaniğe, aksama merakım çok daha eskilere dayanıyor, makineleri seviyorum. Resim okuduğum halde resme hiç yönelmedim, her zaman üç boyut ilgimi çekti. Bunda çeşitli onarım işleri yapan babamın ve atölyesinin etkisi çok büyük. Çocukluğumda onu çalışırken izledim ve yarattığı mekanizmalara hayran kalırdım. Daha sonra sanatın dışında birtakım sorunları çözmek adına bu meselelerle uğraşırken sanatımın merkezine oturdular ve sanatın kendisi haline

geldiler diyebilirim. Video konusuna gelince, bildiğimiz temalar üzerine beylik laflar eden politik videolar üretmekten hep kaçındım. Politik video çeken herkes kendine sanatçı diyor, öyle olmamalı. Bana göre videonun başka, sözgelimi medyumun kendisiyle de ilgili dertleri olmalı...

Yeni video çalışmalarınız olacak mı?

Evet, heyecanla üzerinde çalıştığım ve medyum olarak video ile ilgili bir projem var.

Sergideki kinetik heykellerinize dönecek olursak, onları nasıl tanımlarsınız? Esin kaynaklarınızdan söz eder misiniz?

İnsani bir duyguyu aktaran varlıklar olarak görüyorum onları. Kendi yaşamımdan besleniyorum, kendi iç dünyamdan ve çocukluğumdan. Bazen biriyle konuşurken bir hareket yapıyorum, onun farkına varıyorum ve kullanıyorum. Bazen alışkanlıklarım devreye giriyor, yani daha çok gündelik hayatım ve çocukluğuma dair yaşanmışlıklar besliyor sanatımı. İç dünyamda olan bitenlere büyük değer veriyorum ve benim temel esin kaynağım.

Sanırım

üretirken teknik yardım da almıyorsunuz.

Perşembe Pazarı'nı sık sık arşınıyorum elbette, farklı malzemelerle de karşılaşıyorum. Ancak bu seriyi üretirken asistanım olmadı, her şeyi kendim yaptım. O sistemle daha yeni yeni tanışmaya başladım.

Mekanizmalarını kurgulamak zor oldu mu?

Yalnızca mekanik sistemler kullanıyorum. İşlerin hiçbirinde bilgisayar, yazılım vb teknolojik altyapılar yok, tamamı hayranı olduğum Da Vinci'nin kullandığına benzer temel mekaniğe dayanıyor. Elbette bazı noktalarda çözüm üretmekte zorluklar yaşıyor. Şu dedikodu yapan iki figürün olduğu iş mesela, onda ilk hedefim insan sesi üretmekti. Çok uğraştım, ses tellerini de yaptım, ama sesimiz inek sesinden ancak ağız, diş ve kas hareketlerimiz sayesinde farklılaşan, çok karmaşık bir süreç sonunda oluşan bir şey. İstedğim gibi olmadı, ben de onun yerine müzikle konuşan figürler fikrine yöneldim. Bu arada ben üretim aşamalarını sır gibi saklayan, çevresinde mistik bir hava yaratan sanatçılardan değilim. Fark ettiysen heykellerin tüm devreleri, mekanizmaları ortada, açıkta, hiçbiri kutu ya da gövde içine gizlenmiş değil. Bilgiyi paylaşmak gerek. Ancak o zaman ilerleme olur. Bilgiyi kendime saklarsam ne anlamı kalır ki?

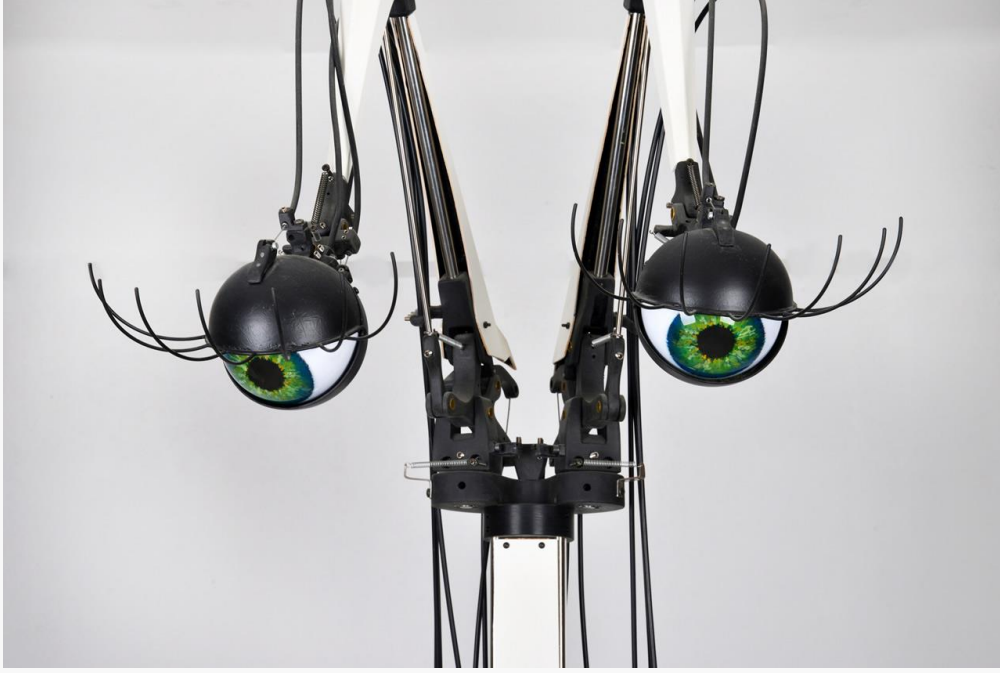

Bu anlamda genç sanatçılar ve sanatçı adaylarıyla ilişkileriniz nasıl?

Ben paylaşmaya, aktarmaya her zaman açık bir adamım. Geçenlerde Studio-X'te bir toplantı oldu, orada meraklı gençlerle sohbet etmek beni çok heyecanlandırdı. Onlara telefon numaramı verdim, atölyeme davet ettim. Ancak henüz bu teklifime geri dönüş yapan olmadı. Ben piyasada etkin ve bilinir olan genç sanatçıları da çok fazla takip edemiyorum, çok yoğun iletişimim yok. Keşke olsa. Ancak çalışırken, sergi hazırlarken çok ciddi bir odaklanma oluyor ve yeteri kadar sık fırsat yaratmak mümkün olmuyor.

Belki de gençler çekindiler, bizim eğitim anlayışımız biraz öyledir ya, soru sormak, bir şeyi bilmediğini belli etmek hep biraz ürkütücüdür, ya hoca veya sınıf arkadaşlarım benimle alay ederse gibi korkular oluşur. Buradan hareketle Türkiye'de sanat eğitimi konusunda neler söylemek istersiniz?

Sana katılıyorum, genelde o tip statükocu hocalar öğrenciyi ezerler de, alay da ederler. Sanat eğitiminde daha yürüyeceğimiz çok yol var. İstisnalar olsa da birçok ortam yeniliğe, değişikliğe açık değil. Statükoculuk hala fazlasıyla egemen. Bunu aşmak zorundayız.

Yapıtlarınız

Cyborg kavramını da akla getiriyor.

Ama işlerimin robot olma haliyle ve robotikle hiç ilgisi yok. İnsansı hareketler yapabilen, benimle izleyici arasında iletişim kuran duygusal heykeller onlar.

Teknoloji-insan ilişkisi konusunda neler düşünüyorsunuz? Sizce bir gün insan kadar gelişmiş bir robot yapılabilecek mi?

Bunun için henüz çok erken. Tabii ki bir gün, ama çok çok ileride bir gün, bu olacak. Yine de ne olursa olsun şu anda hiçbir teknoloji, en gelişmiş bile, insana ve onun olağanüstü yapısına yaklaşamaz. Sanki üç beş yıl içinde robotlar insanları alt edecek gibi bir hava yaratılıyor, yok böyle bir şey. İnsan çok başka türlü bir varlık, çok karmaşık, her şeyden önce beynimizde kimyasal birtakım olaylar var. Hiçbir mekanik-robotik davranış beyin kimyasının ürettiği davranış kadar kompleks olamaz. Sıcak ve soğuşu ayırt eden prostetik el bile yaptılar, ama yine de hala çok başındayız işin. Bir gün kimyasal tepkimelerle düşünce üreten bir robot yaparlarsa o zaman başka. O noktada çok şey değişir.

İnternetle aranız nasıl?

Belki şaşırtıcı gelecek ancak sosyal medyayı kullanmıyorum. Haberleşme aracı olarak e-posta kullanıyorum yalnızca. Biraz da yaşadığımız olaylardan uzak durmaya çalışıyorum sanırım, çok olumsuz etkileniyorum çünkü. Hatta bu göçmenlik, yersiz, yurtsuzluk meselesi beni o kadar derinden sarsıyor ki, politik iş üretmeme diyetimden bununla ilgili bir iş üretmek için vazgeçmeyi bile düşünüyorum. İçimden böyle geliyor.